

Gümrük müşavirlerinin, meslek odalarında örgütlenmesi zorunluluk haline geldi

HÜSEYİN SARIDAĞ

Mersin Gümrük Müşavirleri
Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Gümrük müşavirleri temsil ettikleri iş sahiplerinin işlemlerini yerine getirip, haklarını korurken, gümrük ve dış ticaret mevzuatının gerektirdiği bütün unsurları dikkate almak ve kamunun zarar görmesini de engellemek durumunda. Buradan hareketle gümrük müşavirliği mesleğinin işlevini daha etkin şekilde yerine getirebilmesi için diğer meslekler gibi meslek odaları şeklinde örgütlenmesi zorunluluk haline geldi.

yor. Akdeniz, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki sanayiciler ve dış ticaret şirketlerinin ithalat, ihracat, transit ticaret ve transit işlemlerinin kayda değer kısmı, ülkemiz gümrük müşavirliği firmaları tarafından yürütülüyor. Geline nokta da iş bölümü ve uzmanlaşmanın artmasıyla, gerçek ve tüzel kişiler, bazı işlerini kendileri yapmak yerine, başka kişi ve kuruluşlara temsil yetkisi vererek işlerini yaptırmayı tercih ediyor. Mali müşavirlik gibi gümrük müşavirliği de aynı anlayışın sonucunda ortaya çıkan mesleklerden biri.

Gümrük ve dış ticaret mevzuatının kapsamlı ve dinamik bir yapıya sahip olması, keza işlemlerin ikmal edilmesinde zaman unsurunun öncelik taşıması, gümrük işlemlerinin yerine getirilebilmesinde uzmanlık gerektiriyor. Dolayısıyla dış ticaret yapan gerçek ve tüzel kişiler, gümrük işlemlerini bizzat yapmak yerine, bu konuda uzmanlaşmış gümrük müşavirleri aracılığı ile yapmayı tercih ediyor. Günümüzde dış ticaret işlemlerinin yaklaşık yüzde 90'ı gümrük müşavirleri tarafından yürütülüyor.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda da belirtildiği üzere gümrük mevzuatı ile öngörülen tasarrufları ve işlemleri, iş sahiplerinin dolaylı temsilcisi olarak yerine getirmek gümrük müşavirlerinin temel işlevini oluşturuyor. Bu kişilerin söz konusu işlevini yerine getirirken uymaları gereken kurallara da kanunla ayrıntılı şekilde düzenlenmiş durumda. Bu konuda yer alan düzenlemelerin altında yatan temel yaklaşım dikkate alındığında gümrük müşavirlerinin ikinci işlevi ortaya çıkmaktadır. Bu işlev de birincisinin tersine, temsil ettiği gerçek veya tüzel kişi ile ilgili değil, kamuyla ilgili. Dolayısıyla gümrük müşavirleri temsil ettikleri iş sahiplerinin işlemlerini yerine getirip, haklarını korurken,

gümrük ve dış ticaret mevzuatının gerektirdiği bütün hususları yerine getirmek ve kamunun zarar görmesini de engellemek durumunda. Buradan hareketle gümrük müşavirliği mesleğinin işlevini daha etkin şekilde yerine getirebilmesi için diğer meslekler gibi meslek odaları şeklinde örgütlenmesi zorunluluğu ortaya çıkıyor. Halen yürürlükte bulunan 4458 sayılı Gümrük Kanunu'na göre hizmet veren gümrük müşavirlerinin Türkiye Gümrük Müşavirleri Odaları ve Türkiye Gümrük Müşavirleri Odaları Birliği çatısı altında örgütlenmesi kaçınılmaz hale geldi.

Müşavirler, firmalar ve kamu arasında köprü oluşturuyor

Sonuç olarak gümrük teşkilatının kendisinden beklenen dış ticaret ser-

visini tam olarak verebilmesi için yükümlülükleri temsil eden gümrük müşavirleri ile sağlıklı bir iletişim içinde bulunması, hizmetin gerektirdiği iş birliğini hiçbir önyargıya kapılmaksızın sağlaması gerekiyor. Çünkü, hizmetin sunulması tek ayaklı bir yapı görünümünde değil. Bir tarafta hizmet talep eden iş sahipleri, diğer tarafta ise hizmeti yapacak gümrük personeli bulunuyor. İşte bu noktada gümrük müşavirleri her ne kadar iş sahiplerinin vekaleti ile çalışsalar da bu iki kesim arasında köprü niteliği taşıyor ve söz konusu tarafları bir noktada buluşturuyor. Dolayısıyla gümrük de bir ayna gibi iş sahiplerine yansıtıyor. Bu bakımdan sağlıklı bir gümrük müşavirliği sisteminin bulunması, gümrük teşkilatının düzgün imaja sahip olmasının da sigortası.

Mersin Gümrük Müşavirleri Derneği, 1615 sayılı Gümrük Kanunu'na göre kurulan yurt genelindeki beş dernekten biri konumunda. Gümrük Müşavirliği mesleğinin tarihi Osmanlı İmparatorluğu dönemine dayanıyor. 1909 yılında Gümrük Komisyonculuğu Talimatnamesi ile tanım, görev ve sorumluluğu belirlenerek aynı yıl çıkarılan genelge ve ruhsatname ile oluşturulan meslek, 1972 yılında kabul edilen 1615 sayılı Gümrük Kanunu ile gümrük komisyonculuğu şeklinde tanımlanarak devam etti. 2000 yılında kabul edilen 4458 sayılı Gümrük Kanunu'yla da mesleğimizin adı gümrük müşavirliği olarak değiştirildi ve halen bu unvanla hizmet veriliyor.

Büyümüzde 220 gümrük müşavirliği firması bulunuyor

2017 yılı sonu itibarıyla derneğimizin faaliyet alanını kapsayan bölgede 220 gümrük müşavirliği firması bulunuyor ve bu firmalarda 259 gümrük müşaviri, 49 yetkilendirilmiş gümrük müşaviri, 909 gümrük müşavir yardımcısı ve bin 497 Stajyer kayıtlı bulunuyor. Ayrıca bu firmalarda binlerce personel istihdam edili-